

Vzdělávací obor: **Přírodopis**

Očekávaný výsledek učení: CAP-PRI-002-ZV9-006

Zapojí se do péče o přírodu ve svém okolí nebo do aktivit pro její obnovu.

Popis úrovně Splněno

- Orientuje se v možnostech spolupráce s místními spolky a obcí v oblasti péče o přírodu nebo její obnovu.
- Zapojí se spolu se spolužáky do péče o přírodu nebo do aktivit na její obnovu podle pokynů zodpovědné osoby.
- Vybere si roli, přijme odpovědnost za danou činnost a reflektuje tuto zkušenost.
- Navrhuje zlepšení z hlediska cíle aktivit, organizace a bezpečnosti práce a ohleduplnosti k lidem, organismům a prostředí.

Minimální doporučená úroveň: **Zapojí se do péče o přírodu ve svém okolí nebo do aktivit pro její obnovu.**

Obsah šablony	Obecný popis
1. Popis ilustrace pro běžné žáky	Popisuje ilustraci pro běžné žáky se zapojením žáků s LMP.
Krátký textový popis / anotace ilustrace k OVU	Poskytuje anotaci ilustrace k OVU.
Zapojení žáků s LMP do realizace ilustrace	Popisuje způsoby zapojení žáka s LMP do výuky a úpravy práce s ilustrací s ohledem na jeho vzdělávací potřeby.
2. Zadání pro žáky	Obsahuje obecný přehled aktivit, které žáci v průběhu hodiny plní, včetně práce s obrázky, textem, pracovním listem, diskusí a reflexí.
Zadání pro žáky I – žák s LMP pracující ve skupině žáků bez LMP	Vymezuje organizaci práce žáka s LMP ve skupině žáků bez LMP a popisuje přizpůsobení úkolů jeho možnostem.
Zadání pro žáky II – žák s LMP pracující individuálně ve skupině žáků bez LMP	Popisuje variantu individuální práce žáka s LMP v rámci běžné třídy žáků bez LMP se zjednodušenými materiály a podporou.
Zadání pro žáky III – žák pracující ve skupině žáků s LMP	Představuje variantu výuky ve skupině žáků s LMP s důrazem na názornost, jednoduchou strukturu a základní porozumění.
3. Vazba na klíčové kompetence	Ukazuje propojení výuky s rozvojem klíčových kompetencí žáků.
4. Popis ověřování	Shrnuje způsoby, kterými učitel ověřuje naplnění stanovených cílů výuky.
5. Metodický komentář	Shrnuje hlavní didaktické a metodické principy, z nichž šablona vychází, a upozorňuje na klíčové aspekty práce učitele s žákem s LMP.
6. Zdroje	Uvádí seznam použitých podkladů a zdrojů využitých při přípravě a realizaci výuky.

Reflexe péče o přírodu

Navazuje na původní ilustraci autora PhDr. Tomáše Keberta

(<https://prohlednout.rvp.cz/metodika/cap-pri-002-zv9-006>)

Autorka ilustrace k MDÚ: Mgr. Dana Špičková

1. Popis ilustrace pro běžné žáky

Krátký textový popis / anotace ilustrace k OVU

Úloha se zaměřuje na reflexi praktického zapojení žáků do péče o přírodu či její obnovu. Předpokládá, že již proběhly samotné pracovní aktivity. Zdůrazňuje témata, nad kterými je možné se zpětně zamyslet, navrhuje ale také výhled do budoucna (v kontextu školní skupiny i budoucího dospělého života).

Zapojení žáků s LMP do realizace ilustrace

Běžní žáci¹ v rámci výuky na základě ilustrace Tomáše Keberta reflektují aktivity zaměřené na péči o přírodu nebo její obnovu, které proběhly ve spolupráci s místními spolky nebo obcí. Žáci si připomínají konkrétní činnosti, do nichž byli zapojeni, a pojmenovávají role, které během těchto aktivit zastávali. Společně hodnotí průběh realizovaných činností z hlediska jejich smyslu, organizace práce, bezpečnosti a ohleduplnosti k lidem, živým organismům i okolnímu prostředí. V diskusi přemýšlejí o významu spolupráce s místní komunitou a o tom, jaký přínos má aktivní zapojení jednotlivce do ochrany přírody.

Tato aktivita žákům s lehkým mentálním postižením (LMP) umožňuje srozumitelnou a názornou formou reflektovat vlastní zkušenost s jednoduchými činnostmi zaměřenými na ochranu přírody a spolupráci s ostatními. Žáci se za podpory ilustrací, fotografií a řízených otázek vracejí k tomu, co konkrétně dělali, s kým spolupracovali a jak se jim práce dařila. Učí se pojmenovat svou roli, vyjádřit základní hodnocení činnosti (co bylo dobré, co bylo obtížné) a uvědomit si, že i jejich vlastní jednání může mít pozitivní vliv na okolní prostředí.

Ilustrace k MDÚ je zpracována pro využití ve výuce žáků s LMP v těchto organizačních formách:

- Žák s LMP pracující skupinově s žáky bez LMP / zadání pro žáky I
- Žák s LMP pracující individuálně ve skupině žáků bez LMP / zadání pro žáky II
- Žák pracující ve skupině žáků s LMP / zadání pro žáky III

¹ Pojmem běžný žák je rozuměno žák bez LMP.

2. Zadání pro žáky

Zadání pro žáky I

žák s LMP pracující ve skupině žáků bez mentálního znevýhodnění

Žák s LMP vzdělávaný v běžné třídě spolupracuje se skupinou spolužáků bez LMP. Do skupinové práce se zapojuje aktivně, účastní se společných aktivit a přidává své názory. V některých částech práce může učitel upravit nároky kladené na žáka s LMP podle jeho schopností, aby byla práce pro něj zvládnutelná.

1. Úvod do tématu

Žák s LMP se zapojuje do praktických činností společně s ostatními spolužáky. Pracuje ve skupině podle pokynů zodpovědné osoby (učitele, asistenta pedagoga nebo vedoucího skupiny). Orientuje se v tom, co má dělat, a rozumí očekávanému výsledku činnosti celé skupiny. Pro potřeby reflexe práce na konkrétním místě může pořizovat jednoduchou fotodokumentaci upravovaného území před zahájením prací a po jejich dokončení. Na jejím základě následně při prezentaci stručně popisuje, jaké změny na místě nastaly. Reflexe probíhá podle zadání buď ve skupině se spolužáky, nebo samostatně, s případnou podporou učitele nebo asistenta pedagoga.

Návrh pracovního listu pro žáka s LMP

1. Co jsem dělal

Stručně napiš, na čem jsi pracoval.

Můj úkol byl:

.....

2. S čím jsem pracoval

Zakroužkuj nebo napiš.

☐ lopatka

☐ hrábě

☐ nůžky

☐ rukavice

☐ jiný nástroj: _____

3. Rostliny, se kterými jsem se setkal

Napiš tři příklady.

1. _____

2. _____

3. _____

Zdroj:

J. A. D. TOOLS. (n. d.). Sázecí lopatka zahradnická modrá. Garlist.cz. Retrieved January 29, 2026, from <https://www.garlist.cz/J-A-D-TOOLS-Sazeci-loparka-zahradnicka-modra-d3073.htm> (Lopata)

NonstopStavebniny.cz. (n. d.). Zahradní hrábě se 14 hroty, ocelová násada 156 cm BRADAS. Retrieved January 29, 2026, from <https://www.nonstopstavebniny.cz/zahradni-hrabe-s-14-hroty-ocelova-nasada-156-cm--bradas> (Hrábě)

Hecht.cz. (n. d.). 420 CC – zahradnické nůžky. Retrieved January 29, 2026, from <https://cz.hecht.cz/420cczahradnickenuzky> (Nůžky)-cc-zahradnicke-nuzky

Alena.cz. (n. d.). Rukavice TERN. Retrieved January 29, 2026, from <https://www.alena.cz/rukavice%E2%80%91tern/> (Rukavice)

4. Jak mě práce bavila

Zakroužkuj.

Bavila

Spíše bavila

Spíše nebavila

Nebavila

5. Co dělali ostatní spolužáci

Napiš nebo řekni jeden příklad.

Ostatní pracovali na:

.....

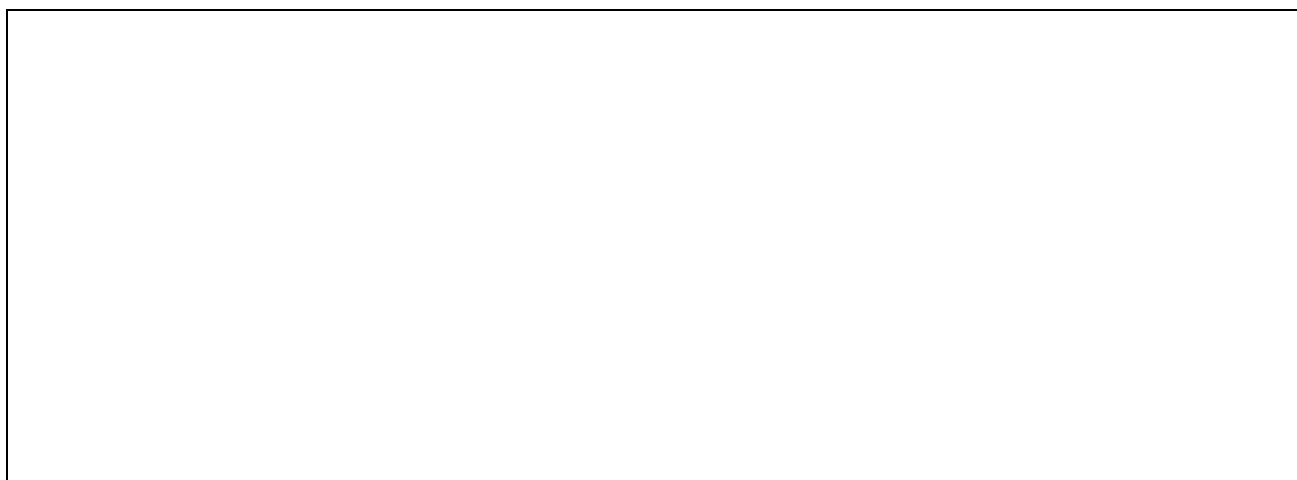
6. Obrázková reflexe

Nakresli nebo nalep obrázky.

Místo PŘED zahájením prací:

Místo PO dokončení prací:

7. Sebehodnocení

Zakroužkuj, jak moc s tvrzením souhlasíš.

Tvrzení

Souhlasím Nesouhlasím

Práce probíhala podle plánu. ☐ ☐

Dodržoval/a jsem zásady bezpečnosti. ☐ ☐

Choval/a jsem se ohleduplně k lidem. ☐ ☐

Choval/a jsem se ohleduplně k přírodě. ☐ ☐

Zadání pro žáky II

žák s LMP pracující individuálně ve skupině žáků bez mentálního znevýhodnění

Žák s LMP se zapojuje do praktických činností společně s ostatními spolužáky. V návaznosti na tyto aktivity může samostatně pracovat s pořízenou fotodokumentací nebo vyhledávat základní informace o vybrané lokalitě a o druzích rostlin a živočichů, se kterými se při praktické činnosti setkal. Na základě získaných podkladů vytváří jednoduché portfolio, se kterým následně seznamuje ostatní spolužáky. Vlastní pracovní činnosti reflektuje s využitím zjednodušeného zadání (viz [Varianta 1](#)), případně s podporou učitele nebo asistenta pedagoga.

Příklad pracovního listu do praktické činnosti pro žáka s LMP

Zúčastním se praktické činnosti společně s ostatními spolužáky a pracuji podle pokynů učitele nebo vedoucí osoby.

1. Doplň nebo vyber odpověď:

Na čem jsem pracoval/a:

.....

2. Co se změnilo po práci? (zakroužkuj)

- uklizeno
- zasazeno
- odstraněno
- opraveno

3. Informace o lokalitě nebo přírodě

Vyhledám nebo si připomenu základní informace o místě nebo o přírodě, se kterou jsem pracoval/a.

Vybraná lokalita (např. park, školní zahrada):

.....

4. Rostliny nebo živočichové, se kterými jsem se setkal/a:

1.

2.

3.

4.

5.

Jedna věta o mé práci:

.....

5. Reflexe vlastní práce (zjednodušené hodnocení)

Jak mě práce bavila

Zakroužkuj.

 Bavila

 Spíše bavila

 Spíše nebavila

 Nebavila

6. Příklad navazujícího cvičení

Podívej se na dvě fotografie (před a po práci).

Zakroužkuj správnou odpověď:

Místo je po práci:

- ☐ pestřejší, živější (mohou se zde usadit noví živočichové)
- ☐ beze změny

7. Doplň jednu větu:

Díky naší práci je místo:

.....

.....

Zadání pro žáky III

žáci pracující ve skupině žáků s lehkým mentálním postižením

V této variantě výuky pracujeme se žáky s LMP, jejichž vzdělávání vyžaduje **výrazně snížené výstupy, vysokou míru názornosti a jasné strukturování učiva**. Učivo je zprostředkováno prostřednictvím jednoduchých, přehledně strukturovaných úkolů s důrazem na pochopení základních souvislostí a praktickou zkušenost. Výuka je silně vizualizována a podporována názornými pomůckami, fotografiemi, piktogramy a krátkými slovními komentáři.

1. Úvod do tématu

Na začátku aktivity si žáci s LMP s podporou učitele nebo asistenta pedagoga ve skupinách stanoví jednoduchý, konkrétní cíl činnosti (např. úprava vybraného místa, úklid, péče o přírodu). Společně následně vytvoří základní plán postupu, jak tohoto cíle dosáhnout. Plán je formulován do několika stručných, jasně strukturovaných bodů.

Žáci s LMP si plán zapisují do jednoduchého pracovního deníku. Tento deník je průběžně doplňován a společně s pořízenou fotodokumentací tvoří základní podklad pro následnou reflexi práce. Reflexe může probíhat individuálně nebo ve skupině, přičemž je vhodné využít zjednodušené zadání s uzavřenými otázkami, výběrem z možností a vizuální podporou. Pro reflexi opět lze využít nebo obměnit zjednodušené zadání z [Varianty 1](#).

Jako pracovní list lze využít Příklad pracovního listu do praktické činnosti pro žáka s LMP z [Varianty 2](#).

3. Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU KK / MDÚ	Vzdělávací strategie
KK k občanství a udržitelnosti Respektující vztah k životu a světu KOB-PCP-000-ZV9-001	OVU: Účelně uplatňuje přímou činnost svůj vliv na změny v místním či širším okolí při respektování práv a zájmů druhých. MDÚ: není uvedena	- Podněcují žáky k vytváření a vyjádření vlastního odůvodněného názoru na různé aspekty veřejného dění a ke kladení souvisejících otázek, k hledání a kritickému vyhodnocování informací a argumentaci, doplňujícími otevřenými otázkami je vedu k hlubšímu promýšlení názoru. - Umožňují žákům zažít společné plánování, uskutečnění a vyhodnocení akce, a to opakovaně, podporují je při tom vhodnými technikami vedení týmové práce. - Podněcují žáky k reflexi jejich zkušeností s uplatňováním vlastního vlivu na dění v jejich okolí. - Aktivně zapojují žáky do změn v okolí. - Podporují žáky k popisu, jak přispět ke změnám ve svém okolí.

4. Popis ověřování

Dosažení stanovených cílů lekce ověřujeme třemi způsoby:

- podle aktivity žáka s LMP a jeho zapojení do skupinové i individuální práce,
- podle vypracovaného pracovního listu,
- podle znalostí, které žák s LMP během hodiny získal a dokáže je vyjádřit.

Varianta 1 – Hodnotíme především aktivitu žáka a schopnost žáka s LMP spolupracovat s ostatními členy skupiny. Prostřednictvím zjednodušeného zadání reflexe ověřujeme, zda žák dokáže zpětně popsat vlastní činnost a zároveň ocenit práci spolužáků.

Varianta 2 – Hodnocení probíhá na základě portfolia a samostatně vypracované zjednodušené reflexe. Žák s LMP hodnotí, zda mu práce šla dobře, a reflektuje vlastní postup a dosažené výsledky.

Varianta 3 – Hodnocení zahrnuje porovnání výsledků jednotlivých skupin žáků s LMP, kontrolu deníků a fotodokumentace. Řízeným rozhovorem s učitelem či asistentem pedagoga je zjišťováno, co se žákům dařilo a jak probíhala spolupráce. Žáci sami zhodnotí, zda byla práce úspěšná a jak se jim dařilo plnit zadané úkoly.

5. Metodický komentář pro učitele

Při práci ve skupině s běžnými žáky je třeba zajistit, aby byl **žák s LMP** aktivně zapojen do praktické činnosti. Zadání úkolu musí být promyšlené, jednoduché a s jasně definovaným cílem. Při reflexi práce žák potřebuje podporu při výběru vhodné fotodokumentace, a případně při přípravě prezentace výsledků či změn. Na otázky uvedené v zadání by měl žák umět odpovědět samostatně, pokud je to v jeho možnostech.

Při samostatné práci **žáka s LMP** na reflexi praktické činnosti je vhodné žákovi rozdělit úkol na jednotlivé kroky a poskytnout podporu při vyhledávání informací, např. v encyklopediích nebo na webových stránkách. Důležitá je průběžná verbální kontrola učitele či asistenta pedagoga a pomoc při tvorbě portfolia. Žák by měl být schopen samostatně odpovědět na otázky ze zjednodušeného zadání podle svých možností.

Žáci s LMP pracující ve skupině vyžadují větší míru podpory, aby se dobře zorientovali v praktickém úkolu. Reflexi mohou zpracovávat buď samostatně, nebo ve skupině, přičemž zjednodušené zadání napomáhá orientaci. Po dokončení reflexe mohou jednotlivé skupiny prezentovat své závěry ostatním žákům a sdílet zkušenosti a pozorování.

6. Zdroje

J. A. D. TOOLS. (n. d.). *Sázecí lopatka zahradnická modrá*. Garlist.cz. Retrieved January 29, 2026, from <https://www.garlist.cz/J-A-D-TOOLS-Sazeci-lopatka-zahradnicka-modra-d3073.htm> (Lopata)
NonstopStavebniny.cz. (n. d.). *Zahradní hrábě se 14 hroty, ocelová násada 156 cm BRADAS*. Retrieved January 29, 2026, from <https://www.nonstopstavebniny.cz/zahradni-hrabe-s-14-hroty-ocelova-nasada-156-cm--bradas> (Hrábě)
Hecht.cz. (n. d.). *420 CC – zahradnické nůžky*. Retrieved January 29, 2026, from <https://cz.hecht.cz/420cczahradnickenuzky> (Nůžky)-[cc-zahradnicke-nuzky](https://cz.hecht.cz/420cczahradnickenuzky)
Alena.cz. (n. d.). *Rukavice TERN*. Retrieved January 29, 2026, from <https://www.alena.cz/rukavice%E2%80%91tern/> (Rukavice)